

Rietzwenkgras onder de loep High-techbedrijf op zoek naar structuur

Marcia Stienezen

Het high-techbedrijf experimenteert dit jaar met GPS en rietzwenkgras om het structuurgehalte van het ruwvoerrantsoen te verhogen. De aanleiding hiervoor en de eerste ervaringen met de teelt van tarwe GPS en rietzwenkgras staan in PraktijkKompas 6, december 2002. De komende winter worden de GPS en het mengsel met rietzwenkgras gevoerd aan de koeien. Meer ervaringen over het voederen van GPS en het mengsel met rietzwenkgras verschijnen in PraktijkKompas. Dit artikel gaat dieper in op de resultaten van het mengsel van rietzwenkgras met Engels raaigras.

De verwachte verschillen in structuur tussen het rietzwenkgras mengsel en de monocultuur Engels raaigras komen in het eerste productie jaar van het mengsel niet naar voren. In het eerste

productiejaar moet het rietzwenkgras zich nog vestigen in de zode. Door laat maaien van de eerste snede is de structuur van de monocultuur Engels raaigras verhoudingsgewijs hoog.

Tabel 1 laat zien dat de structuur in de kuilen van het rietzwenkgras mengsel (mengsel van rietzwenkgras en Engels raaigras) en de monocultuur Engels raaigras nagenoeg gelijk waren. Dit geldt voor zowel de kuil van de eerste als de derde snede. In de kuil van de derde snede is de structuur van het rietzwenkgras mengsel iets hoger.

Dit beeld wordt bevestigd door de structuur in het verse gras (Tabel 2). Hoewel hier de verschillen tussen het rietzwenkgras mengsel en de monocultuur Engels raaigras groter zijn. De verschillen zijn echter niet groot genoeg om in de kuil ook naar voren te komen zoals blijkt uit Tabel 1.

Bij de interpretatie van de cijfers moet niet vergeten worden dat nieuw grasland, het rietzwenkgras mengsel is in oktober 2001 ingezaaid, wordt vergeleken met 2-jarig grasland. De monocultuur Engels raaigras is in oktober 1999 ingezaaid.

Tabel 1 Structuur eerste snede en derde snede kuil van mengsel van rietzwenkgras en Engels raaigras (RZ) en kuil Engels raaigras monocultuur (ER) high-techbedrijf 2002

Bepaling ^{1),2)}	Eerste snede		Derde snede		Streeftraject
	RZ	ER	RZ	ER	
SW	3,2	3,2	3,1	3,0	2,6-3,0
NDF	528	527	513	493	420-500
ADF	322	303	305	303	240-290
ADL	29	28	26	24	20-30

¹⁾ Bepaald m.b.v. NIRS

²⁾ SW= structuurwaarde (berekend), NDF= Neutral Detergent Fibre, ADF= Acid Detergent Fibre, ADL = Acid Detergent Lignin (NDF, ADF, ADL uitgedrukt in g/kg droge stof)

Tabel 2 Structuur vers gras van de eerste en derde snede van een mengsel van rietzwenkgras met Engels raaigras (RZ) en een monocultuur Engels raaigras (ER)

Bepaling ^{1),2)}	Eerste snede		Derde snede	
	RZ	ER	RZ	ER
SW	1,92	1,62	2,11	1,92
NDF	474	431	524	483
ADF	268	225	289	269
ADL	20	15	23	19

¹⁾ Nat chemisch bepaald

²⁾ SW= structuurwaarde (berekend), NDF= Neutral Detergent Fibre, ADF= Acid Detergent Fibre, ADL = Acid Detergent Lignin (NDF, ADF, ADL uitgedrukt in g/kg droge stof)

De structuur van het rietzwenkgras mengsel in de eerste snede werd vooral bepaald door de het Engels raaigras. Rietzwenkgras vestigt zich traag in de zode. Dit was ook duidelijk te zien in het eerste productiejaar. Het rietzwenkgras was in de eerste snede wel aanwezig, maar had nog geen sterk aandeel in het geoogste materiaal. In de latere sneden nam het aandeel rietzwenkgras verder toe en was begin augustus, bij de oogst van de derde snede, 45 %. Het aandeel Engels raaigras in het mengsel was toen 45 %. In de monocultuur was het aandeel Engels raaigras ongeveer 87 % gedurende het gehele seizoen.

De structuur in de kuil van de eerste snede van de monocultuur Engels raaigras was verhoudingsgewijs hoog zoals blijkt uit het streeftraject vermeld in Tabel 1. Door natte weersomstandig-

Dit onderzoek op het high-techbedrijf is uitgevoerd en gefinancierd in opdracht van het Productschap Zuivel.

heden is de monocultuur Engels raaigras in de eerste snede bij een hogere droge stofopbrengst (5300 kg ds/ha) gemaaid dan gepland (4000 kg ds/ha) was.

Uit de resultaten van dit jaar kan niet worden geconcludeerd of het rietzwenkgras mengsel ingezet kan worden op het high-techbedrijf als structuur bron ter vervanging van Engels raaigras.

Bij deze keuze zijn, naast structuur, opbrengst en voederwaarde net zo belangrijk. Om dezelfde redenen genoemd in dit artikel komen de verschillen tussen het rietzwenkgras mengsel en de monocultuur Engels raaigras voor opbrengst en voederwaarde niet naar voren dit jaar.

Rietzwenkgras

Festuca arundinacea

Rietzwenkgras is een overblijvende soort die in vrij grote, dichte pollen groeit. Soms zijn er zeer korte stolonen waardoor er min of meer losse pollen ontstaan. De vrij ruwe, glanzende bladeren hebben oortje met wimpers die in een ouder stadium soms ontbreken. De onderste etage van de bloeiwijze heeft 2 tot 3 zijtakken, elk met 4 of meer kort genaalde aartjes. De bloeistengels kunnen tot 1,5 m hoog zijn. De gemiddelde doorschietdatum valt in de tweede helft van mei. Na de bloei in juni en juli vindt er nog slechts zelden stengelstrekking plaats.

Rietzwenkgras komt van nature voor in vochtige weilanden, aan waterkanten, op dijken en in bermen, vooral op zeeklei. Desondanks is de soort goed bestand tegen droogte, maar is dan weinig productief. Ook enige tijd in de winter onder water staan wordt goed verdragen. Maaien wordt eveneens goed verdragen, maar rietzwenkgras is gevoelig voor vertrapping.

Ondanks de hoge drogestofproductie was de landbouwkundige waardering voor rietzwenkgras in het verleden zeer matig. De oorzaak hiervoor was de slechte opname als gevolg van de ruwheid van het blad. Door selectie zijn echter rassen beschikbaar gekomen die minder grof- en ruwbladig zijn. De verteerbaarheid is echter wel lager.

Uit: *Graslandplanten door K. Wind en A.Th.G. Elzebroek uit de Praktijkreeks Veehouderij, 1989, Uitgeversmaatschappij C. Misset bv-Doetinchem.*